

Raina bulvānis

„Es ritu, ritu, ņemot un dodot, topu par citu.”

(Rainis)

Vēlos rakstīt par to, no kā, manuprāt, daudz var ņemt, kam daudz var dot un kam noteikti jātop par citu – veidu, kā mūsdienās iegūstam izglītību Latvijā. Izglītība taču ir cilvēces augstākais kronis, cēlākais tikums, svētākais bauslis! Tā šī pārliecība rit un rit uz priekšu. Grūti strīdēties, jo zināt vajadzēs vienmēr, bet vai izglītība joprojām nozīmē, ka cilvēks tiek izglītots? Dažreiz sāku domāt, ka ir pienācis laiks ņemt un dot – mainīt. Visi sēžam kā neapstrādāti koka kluči skolas solā, un tad nu kāds nāk ar nazi un visos tēš vienādas rievās, kamēr rindās sēž trīsdesmit četri, viena mēra un svara koka zaldāti. Tad pa virsu kā spīdīgu cenu zīmi uzsprauž diplomu – *lūk, vairāk par šo vērts tu neesi!*

Atceros kaut kur redzētu atgadījumu, kas risinājās kādā universitātē uzņemšanas laikā. Nopietns eksaminators sēdēja pie sava nopulētā ozolkoka galda un braucīja pār melnajām ūsām. Kabineta otrā pusē auga tas pats ozols, no kura šis galds bija gatavots – vairs ne kupls, ne pārāk varens, taču tik garš, ka ēnu meta pāri visam. Uz iestāšanos bija salasījušies dažādi kandidāti: zilonis, vārna, pērtiķis, zivs, pingvīns un suns. Visiem, protams, bija vienādas tiesības un iespējas iekļūt universitātē. Eksaminators bija īpaši apmāts ar vienlīdzību un toleranci, tāpēc viņš piecēlās un teica: „Lai viss noritētu godīgi, jums visiem būs jāizpilda viens un tas pats uzdevums. Uzkāpiet ozolā!” to pateicis, viņš apsēdās. Smails nebija nozudis no viņa lūpām. Nekas taču nebija izdarīts nepareizi.

Vārna veicīgi uzlidoja ozola zarā un sāka žvadināt par to, cik godīga un patīkama ir šī universitāte. Viņai pievienojās pērtiķis. Pingvīns, lai gan arī bija putns, neprata lidot, tāpēc ozolā nekādā veidā nevarēja tikt. Suns spēja tikai stāvēt tā pakājē un riet. Zilonis skrēja pret tā stumbru, bet ozols izrādījās spēcīgāks. Un kur nu zivs!

Jo vairāk domāju par šo atgadījumu, jo absurdašs tas šķiet. It kā tiesības vienādas, viss godīgi, nav iespēju šmaukties. Visiem bija dotas arī vienādas iespējas pildīt uzdevumu, vai ne tā?

Pildīt – jā, izpildīt...?

Diemžēl tāda ir mūsu izglītības sistēma. Labi, ja esi vārna vai pērtiķis, bet ko darīt, ja nav paveicies? Einšteina vārdiem: „Ikkatrs ir ģēnijs. Bet ja vērtēsi zivi pēc tās spējām rāpties kokos, tā nodzīvos visu savu dzīvi, domājot, ka ir stulba.”

Daudziem izglītības sistēma kļuvusi par konveijera lenti ceļā uz nelaimīgiem pusaudža gadiem. Tā nav vienlīdzība, tās nav vienādas tiesības, tā ir laimes spēle.

Tad iedomājos par cita veida eksāmenu. Tādu, kur zivij vajadzētu peldēt, zilonim pacelt smagu balķi, pingvīnam nirt, bet sunim saost noziedzinieka pēdas. Atšķirība ir teju taustāma. Izrādās, ka visi var ar panākumiem izpildīt uzdevumu, neviens neaiziet mājās ar uzrakstu *stulbs* uz pieres.

Neesam taču koka zaldāti! Arī skolā iespējams uzdot jautājumu – kas tev patīk, kas padodas, kas ir vajadzīgs? Turklāt, iespēju atbildēt jādod jau pirms zivij likts uzkāpt kokā. Nedrīkst nosodīt matemātiķi par to, ka tas nav spējis nodziedāt melodiju tonī, bet arī māksliniekam nebūtu jājūtas slikti, ja tas nevar izrēķināt sarežģītu trigonometrijas uzdevumu.

No zāles otra gala atskan satraukts sauciens: „Bet, ja bērns skolā nemācīsies visu, ko vien var iemācīties, tad viņš dzīvē neko nesasniedz!”

Vienmēr esmu par šo argumentu uzjautrinājusies. Iemācīties visu. Visu! Ei, skatieties šurp, no skolas ripo ārā bērni, kas iemācījušies visu! Tiesa gan... uz slimnieku ratiņiem.

Piekrītu, ka pamatskolā tiešām visiem jāmacās gan valodas, gan dabas un sociālās zinātnes, to atņemt nedrīkst, jo cilvēkam jāsaprot, kas tad viņš īsti ir – zivs vai vārns. Pietam, jāmacās ir kārtīgi, cenšoties saprast, jāiegulda savas pūles un darbs. Vidusskolā turpretim būtu jādod iespēja izvēlēties, jānoņem nevajadzīgais slogs no skolēnu pleciem. Jāļauj atvilkt elpu, tad arī zināšanu apguve ritētu raitāk, ātrāk rastos sapratne, par to, ko dzīvē darīt tālāk. Protams, vārns joprojām varētu mācīties visu, no zināšanām neviens tās neatturētu, bet zivs spētu koncentrēties uz peldēšanu, nevis rāpšanos kokā.

Jāmacās arī mācīt, jo nereti tieši skolotāju negribēšana iedziļināties, iedvesmot noved pie tādām pašām īpašībām skolēnā. Dzīves skolā pirmais jautājums, ko es uzdotu, nebūtu – *ko mācīties*, tas būtu – *kāpēc mācīties*. Kad vidusskolēnam pajautā, kāpēc viņš mācās organisko ķīmiju, tas atbild – *jo tas būs eksāmenā*. Gribas vai galvu ķert rokās! Vai tā ir mūsu izglītība? Vai mācāmies eksāmenam?

No kurienes gan radusies šī aplamība? Tai jātop par ko citu.

Jautājums – vai visi skolotāji vispirms jautā – *ko mācīt*, vai tomēr – *kāpēc mācīt*?

Pēdējā solā paceļas roka: „Skolotāj, kur mums šis dzīvē noderēs?”

Skolotāja tikpat nopietnā tonī atbild: „Eksāmenā.”

Un joprojām ne vieni, ne otri nav tikuši skaidrībā, kāpēc tad īsti mācās. Un atņem sev laiku un līdzekļus, mācot un mācoties visu, jo nejaudā atbildēt uz pavisam vienkāršu jautājumu – *kāpēc...*

Nāk prātā Krišjāņa Valdemāra vārdi: „Kas nevajadzīgā lietā šķērž, tam pietrūkst vajadzīgā.” Mums pietrūkst vajadzīgā. Pēc skolas beigšanas pietrūkst pārliecības jomā, kas pašam skolēnam patīk. Visus vidusskolas gadus ir skriets, steigts, elsots. Mēs šķēržam laiku nevajadzīgās lietās. Turklāt, *nevajadzīgajām lietām* nav noteiktas definīcijas, katram tās atšķiras. Matemātiķi šķiež laiku bioloģijas un vēstures stundās, vēsturnieki nevar sagaidīt, kad beigsies fizika un ķīmija, visi grimst zem darbu kaudzes, kurus ne grib, ne ir kāda liela jēga pildīt. Tikmēr tiek ņemts laiks no tām nodarbēm, kas patīk un padodas. Mācoties rāpties kokā, zivs aizmirst iemācīties peldēt.

Tad jau ir pienācis iestājesāmena laiks un kandidāti stāv smaidošā ekzaminatora priekšā, kas gatavojas tiem likt rāpties kokā. Ir nokavēts.

„Tie, kas mazi būdami, nekā nav sākuši mācīties, tiem pēcāk it reti spēks un drošība sirdī radīsies kaut kādu mācības darbu pēcāk uzsākt,” – atkal noder Valdemāra vārdi. Ja izglītības sistēma bērnus kā naglas sadzen vienaldzības dēlī, tad vēlāk ir *pārsteidzoši grūti* no šī dēļa tikt laukā. Uz pārmaiņām jāskatās kā nepieciešamību. Es vēlos izglītību, kas ļautu katram pilnveidoties tā, kā viņš to vēlas, kurā katram būtu laiks attīstīt savas dotības, kurā zivīm nevajadzētu rāpties kokos. Ja tas nozīmē, ka sistēma izzūd pavisam, tad tā lai arī būtu. Lai top jauna!

„Izglītība nav gatavošanās dzīvei; izglītība ir pati dzīve,” rakstīja amerikāņu filozofs Džons Džūijs. Man tāpēc jo īpaši sāp tas, ka šobrīd lielākajai daļai vidusskolēnu dzīve ir pārpildīta, taču ne piepildīta. Kopš esmu izkāpusi no Latvijas sistēmas un pievienojusies starptautiskajai, kur man ir lielāka izvēles brīvība, spilgtāk izjūtu atšķirību. Ja nav laika *nekam*, jo jādara viss, tad iznākums ir nulle. Pavisam vienkārša matematika – mīnus viens plus viens ir nulle. Tā jūtas daudzi no maniem skolas biedriem, kas grimst zem darbu kaudzes. Arī es dažreiz grimstu, bet to drīzāk jādēvē par niršanu, jo pati izvēlējos doties dziļumā. Dodot iespēju izvēlēties, ko mācīties,

Mans skolotājs

Lielisku skolotāju iespaidīgais skaits Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā ir iemesls, kādēļ izvēle, par kuru no skolas dzīves līdzgaitniekiem rakstīt, ir visnotaļ sarežģīta nevis ideju trūkuma, bet gan to pārbagātības dēļ. Mācību metodēs un kā personības savstarpēji atšķirīgi šie cilvēki dara savu darbu, lai nodrošinātu mums, skolēniem, izglītību. Vairāk nekā nedēļu ilgušo pārdomu rezultātā nolēmu rakstīt par cilvēku, kurš, par spīti haotiskam un pretrunīgam mācīšanas veidam, ir ne tikai sniedzis zināšanas, bet arī radikāli mainījis manu izpratni par vienu no dabaszinātnēm.

Kad, uzsākot mācības 10. klasē, tikām iesviesti dramatisku pārmaiņu jūrā, savas pirmās ķīmijas stundas vidusskolā sākumu gaidot, nezinājām, ar ko sastapsimies. Atceroties šo pirmo mācību stundu, notikumi, kas tajā norisinājās – skolotāja novēlotā ierašanās, negaidītais pārbaudes darbs un masveida panika, to pildot, patiesi ir spilgts Kaspara Veldres pasniedzēja darba attēlojums. Kad, dūsmās brēkdami, saņēmām pirmās nesekmīgās atzīmes, uzreiz sapratām, ka labus rezultātus iespējams sasniegt, tikai pastāvīgi pūloties uzzināt aizvien vairāk un uz skolu nākot ar devīzi „Vienmēr gatavs!” Lielā darba apjoma un straujā mācību tempa dēļ 10. klasē daļa klasesbiedru vēl šodien skandina, cik briesmīgs skolotājs šis cilvēks ir, cik šaušalīgas prasības, cik nesaprotamas stundas! Lai gan neapšaubāmi, nu jau, šķiet, sensenos laikos, esmu izrādījusi līdzīgu sašutumu, dažubrīd „necilvēciskās” metodes ne tikai mudina kļūt izglītotākiem šajā zinātnē, bet arī sniedz mums iespēju atfistīt savas prasmes un pieņemt izaicinājumus, lai sasniegtu jaunas virsotnes. Šis skolotājs mācību vielu pasniedz ļoti strauji un brīvā formā, kas vairāk atgādina lekcijas, nevis ierastās mācību stundas skolā – tas ir vēl viens iemesls, kādēļ katra stunda ir neplānotu notikumu pilna. Tagad jau esmu pieradusi pie šāda mācību veida, kas nodrošina veiksmīgu saskarsmi starp skolotāju un klasi, radot obligātu priekšnoteikumu modri klausīties un sekot līdz ik vārdam, jo domas pavedienu pazaudējot, ir gandrīz neiespējami atkal aktīvi iesaistīties mācību stundā. Gan straujais mācību process, gan prasības un darba apjoms mūsu ķīmijas skolotāja vadībā pārvērtā šī priekšmeta apgušānu trakā sacensībā, taču šis sacīkstes atklāja vēl neizpētītus ceļus izpētei un izaugsmei. Tas ir kā nebeidzams ceļojums, kas dažkārt noris veiksmīgi, bet citreiz, kā mēdz gadīties apmaldoties vai pasi pazaudējot, mazāk patīkami. Ceļa mainīgā daba dažiem šķiet grūti pieņemama, taču, manuprāt, tā dāvā dažādās dzīves situācijās noderīgu pieredzi.

Par spīti minētajam haotiskajam veidam, kā pasniedzējs mūs izglīto, ikkatru stundu acīmredzamas ir viņa plašās zināšanas savā jomā – ne tikai definīciju, likumu un vienādojumu formā, bet arī sarežģītu un neparastu problēmu risinājumus meklējot. Lielu daļu mums piedāvāto uzdevumu šis skolotājs veido pats („pa ceļam uz skolu izdomāju”), kas atkal un atkal pierāda viņa prasmes attiecīgajā zinātnē. Savas nozares pārliecinošā izpratne neapšaubāmi ir viena no pazīmēm, kas liecina par skolotāja kompetenci, turklāt plašās zināšanas var kļūt par cēloni skolēnu cieņai pret pasniedzēju, kurš ar tām apveltīts. Šī neticamā spēja – fantastiskā ātrumā rast loģiskas sakarības brīžos, kad visi klātesošie ir neizpratnes pilni, raisa manī patiesu apbrīnu, tādēļ Kasparu Veldri uzskatu par vienu no visinteligētākajiem cilvēkiem, kuru man ir gods pazīt. Viņš ir apveltīts ar asu prātu, kas rada ticību skolotāja autoritātei.

Taču plašās teorētiskās zināšanas un atšķirīgās darba metodes ir tikai daļa no iemesliem, kādēļ izjūtu godbijību pret šo cilvēku. Tās pamatā ir apbrīnojama dedzība, ar kādu šis skolotājs pasniedz savu mācību priekšmetu neatkarīgi no temata, par kuru runājam, noguruma vai laika trūkuma. Manuprāt, apziņai, ka, runājot par kādu zinātni, mākslas veidu, notikumu utt., cilvēku vada patiesa interese un aizrautība, ir ļoti liela nozīme publikas intereses rosināšanā ikkatrā dzīves situācijā, bet it īpaši mācību stundu laikā. Aizrautība, kas dažubrīd neuzkrītoši, bet citreiz pavisam atklāti caurstrāvo Kaspara stāstījumus par ķīmiju un ar to saistītiem jautājumiem, iedvesmo, kā arī palīdz apgūto vielu saistīt ar norisēm ikdienas dzīvē, pateicoties dažādiem interesantiem stāstiem un piemēriem. Mans redzējums par zinātni, kas klusi dusēja uz papīra un biezu grāmatu kalnā, pakāpeniski sāka izplesties, balstoties uz teorētiskajām zināšanām, kuras ieguvu, mācoties pie šī skolotāja, bet viņa entuziasms un dažubrīd skarbās prasības mudina turpināt izglītoties. Tagad, 11. klasē, kad turpinu šī mācību priekšmeta, savas izvēles vadīta, šķietami bezpersoniskais un „pelēkais” mācību priekšmets ir ieguvis savādu skaistumu un neredzētas krāsas.

Lai gan dažkārt interese mirklīgi zūd, izjūtu dziļu pateicību pret skolotāju, kurš ar savu inteliģenci un izmantotajām mācību metodēm ir ne tikai palīdzējis man kļūt atjaufīgākai un gūt pieticīgus panākumus attiecīgajā zinātnē, bet arī ir netieši un neapzināti pārveidojis manu uztveri par dažādām dabā sastopamiem procesiem un objektiem. Skolotāja ticība un mēģinājumi mūs, ķīmiju studējošos (dažus it īpaši), aizsūtīt uz visiem Latvijas Republikā eksistējošajiem ķīmijas konkursiem un olimpiādēm, raisa motivāciju mācīties, jo izjūtu neizskaidrojamu personiska pienākuma sajūtu un nevēlos pievilt viņa cerības. Tas padara šo mācību priekšmetu savdabīgi unikālu. Ar nepacietību, patiesu interesi un bailēm gaidu turpmāko sadarbību starp mūsu klases ķīmijas grupu un tās pasniedzēju, kurš, par spīti asai kritikai un sūdzībām, manuprāt, ir patiesi lielisks skolotājs sava entuziasma, inteliģences un ieguldītā darba dēļ.

Adele Bea Brinkmane, 12.SB

.....

Jānis Zeimanis – mans skolotājs

Skolotājs Zeimanis jeb Mr.Z, kā viņu dēvē, ikdienā ir kā starojoša saulīte, kas uzlabo garastāvokli, tiklīdz tu ienāc klasē. Viņa enerģija ļauj domāt, ka viņš ir tikpat ieinteresēts mācīties, cik mēs, lai gan patiesībā tādu pašu stundu viņš jau ir vadījis desmitām reizēm. Smaids uz lūpām un sauciens „labi, guys!” liek pasmaidīt arī mums, un stunda var sākties.

Zeimanis nekad nenopeļ skolēnu idejas, lai arī cik īpatnējas tās būtu. Ja viņš vēlas par ko aizrādīt, viņš neklie dz, un viņa seja nesavelkas dusmu grimasē, bet gan pūlēs izdomāt, kā iedrošināt skolēnu saprast kļūdu pašam. Tad, kad ideja atnākusi, Zeimanis palaiž īsu, īdošu skaņu vai arī iekrekšķas „a-hem”, un, ieguvis skolēna nedalītu uzmanību, paskaidro, kas ir nepareizi vai kas būtu uzlabojams. Ar uzslavām Zeimanis neskopojas, un, ja viņam iepatīkas kāda skolēna ideja, piemēram, runā, tad skolēnam tiek atzinīgi māts ar galvu un veltīti vārdi „ah, kū!” Tomēr viņš ir un paliek stingrs; kad tiek uzdots kāds sarežģīts mājasdarbs, Zeimanī atplaukst Grinča cienīgs smaids un atskan smieklīgs: „Ah, kū!, nu es jūs paspīdzināšu!” Taču neviens neļaujonojas, uzdotie mājasdarbi ir sarežģīti, bet gandarījums par paveikto atspēko grūtības. Arī pie vērtēšanas sistēmas nu ir pierasts, pareizi izpildīti 96% nebūt nav 10.

Zeimanis nemāca angļu valodu vispārpieņemtajā veidā - ar grāmatu palīdzību, bet gan sarunu veidā angļu valodā par dzīvi un tās problēmām. Pie viņa var nebaidīties no lielā tikumības bubuļa, kas šķiet glūnam un samaitājam mūs aiz katra stūra, galu galā mēs jau neesam tik vārgi, un lielu daļu tikumības ieaudzina ģimenē. Un kā gan var sarunāties par dzīvi, kad cilvēkiem dažreiz tikuma nav tik, cik melns aiz naga? Mr. Z saprot, ka skolai tomēr ir jāsaprotavo skolēnu plašajai pasaulei, un tēmām, ko apskata skolā ir jābūt atbilstošām reālajai pasaulei, ar skolēnu var diskutēt par visu, lai tas neiznāk no skolas kā mucā audzis un pa spundi barots. Diskusijas ir vislabākā stundas daļa, un kurš gan ir teicis, ka gramatiku un valodas problēmas nevar apgūt sarunājoties?

Zeimanis ir mūsdienīgi domājošs un ar savu enerģiju neļauj aizmigt, kas, godīgi sakot, ir retums, ko es novērtēju. Manuprāt, vislabākais skolotājs ir tāds skolotājs, kas mācību stundu spēj pārvērst dzīves stundā, nezaudējot mācību kvalitāti, un to skolotājs Zeimanis prot meistarīgi.

Anete Kristiāna Zonnenberga, 12.SB

.....

Mana matemātikas skolotāja

Mācoties 1. ģimnāzijā, nav iespējams nepamanīt, ka teju katram skolēnam matemātika ieņem īpašu vietu sirdī kā mācību priekšmets, kas dod iespēju attīstīt loģisko domāšanu un pierādīt savas prāta spējas. Šo mīlestību pret matemātiku uztur dzīvu un padara stiprāku skolas izcilie pedagogi, un mūsu klasē šo sarežģīto pienākumu veic skolotāja Maija Balode.

Jau piekto gadu mācoties pie skolotājas Balodes, es viņu redzu kā skolas dzīves garā vienādojuma nemainīgo lielumu – katra matemātikas stunda ir kā jauns bruģakmens matemātisko zināšanu bezgalīgajā ceļā. Tomēr tas nenozīmē, ka mācību process ir garlaicīgs un skolas rutīnas iegrozīts, jo skolotāja prot zināšanas pasniegt nevis kā sausus faktus un formulas – x , y un z –, bet gan ar dažādu, ikdienu paspilgtinošu palīg līdzekļu palīdzību, atklājot matemātikas nozīmi dzīvē un mākslā un piešķirot mācībām radošuma faktoriāli: $x!$, $y!$ un $z!$. Apgūstot vielu par figūrām plaknē un telpā, skolotāja mūs kādu dienu klasē sagaida ar nodzēstu gaismu, un mēs stundu pavadām, skatoties animācijas filmu par šo figūru apdzīvoto pasauli. Lai pārbaudītu atklātās sakarības starp trijstūra leņķiem un malām, mēs pavasarī dodamies ārā aprēķināt skolas pagalmā esošo koku augstumu. Šāda veida atkāpes no ierastā ļauj novērtēt ne tikai matemātikas teorētisko, bet arī praktiski pielietojamo pusi, un skolotājas Balodes spēja mūs iedvesmot un pamudināt uz matemātiku lūkoties no dažādiem skatupunktiem ir viens no iemesliem, kāpēc mūsu klasē ir salīdzinoši augsts topošo inženieru, matemātiķu un zinātnieku īpatsvars.

Skolotāja Maija mūs izglīto dažādās matemātikas nozarēs: algebrā, ģeometrijā un matemātiskajā analizē, tāpēc es augstu vērtēju viņas prasmi mācīt organizēti, tā, lai ikkatrs skolēns spētu viegli pārslēgties no vienas nozares uzdevumiem uz citas un arī apvienot dažādos tematos apgūtās iemaņas, lai atrisinātu matemātikas problēmas. Mēdz teikt, ka skolotājam nepieciešamākā īpašība ir pacietība; skolotāja Balode šo sava rakstura iezīmi ir attīstījusi tieši tādā mērā, kāds nepieciešams, lai iemantotu skolēnu simpātijas, bet vienlaikus arī cieņu. Ja kāds stundā nespēj izsekot līdzī, skolotāja bez pārmetumiem nosēžas līdzās un rūpīgi ieskicē svarīgākos punktus skolēna zināšanu grafikā, līdz viņš pats spēj šos punktus savienot ar izpratnes līniju. Protams, izcils skolotājs spēj novilkt attiecīgās robežas kā x un y asis starp sevi un skolēniem, lai klasē valdītu kārtība un abpusēja cieņa, tāpēc skolotāja Maija tiek galā ar regulārajiem kavētājiem, stundas sākumā aizslēdzot durvis, un mulķīgās piezīmes apslāpē ar vienu pašu skatienu, kas it kā jautā: „Vai vēlies nākt pierādīt savu patieso inteligenci pie tāfeles?”

Lai cik gara un mokoša reizēm liekas ne tikai pirmiena vai pēdējā diena pirms brīvlaika, bet arī parasta mācību diena, man matemātika ikreiz ir kā gaidīta atelpa no pārējo priekšmetu radītās slodzes, jo skolotāja Balode vienmēr pasniedz mācību vielu saprotamā un zinātkāri modinošā veidā, gaisotnē, kas ir perfektās proporcijās nopietna un relaksēta. Tieši tādēļ varu apgalvot, ka Maija Balode ir izcila skolotāja un ka es esmu pateicīga par iespēju mācīties pie pedagoga, kurš skolēnus uzklausa, apgaismo un iedvesmo.

Elīza Actiņa, 12.SB

.....

„Raiņa Bulvāris Bezgalība”

Literārais žurnāls no 2016. gada septembra pieejams divos variantos:

1. Papīra formātā, kas atrodams skolas bibliotēkā (lasītavā)
2. Digitāli skolas mājaslapā

Komanda:

Redaktore – Maira Pužule (12. sb)

Maketētājs – Daniils Vladimirovs (11. b)

Ilustrators – Pauls Rietums (12. e)

Virsvadītāja – Inese Plaude

Oktobris 2016

